Santa Maria del Fiore

Dóm **Santa Maria del Fiore**, v ktorom sa snúbi gotická katedrála toskánskeho typu s renesančnou kupolou, dominuje panoráme Florencie.

Santa Maria del Fiore

Obsah

Dejiny
Santa Reparata
Interiér
Pozri aj
Referencie
Iné projekty
Externé odkazy
Zdroj

Dejiny

Stavba florentskej katedrály bola začatá na zákazku Florentskej republiky 8. septembra 1296 podľa návrhov významného architekta Arnolfa di Cambio. Stavalo sa na mieste, kde stál pôvodný kostol Santa Reparata. Po Arnolfovej smrti v roku 1302 boli práce na 30 rokov prerušené. Potom bolo pokračovanie diela zverené Giottovi di Bondone, ktorý však len navrhol projekt vedľa stojacej zvonice (Giottova kampanila). Stavba sa opäť začala až v roku 1357 podľa plánov Francesca Talentiho, ktorý Cambiove plány výrazne zmenil. Jeho dielom sú mohutné krížové rebrové klenby vo všetkých lodiach i plán, vytvoriť nad krížením ohromnú kupolu o šírke všetkých troch lodí. Rozšíril sa i chór. Pozdĺžny trakt bol dokončený v roku 1378. Štyri polia hlavnej lode majú rozmery 20×20 metrov a výšku 40 metrov. Interiér preto pôsobí nesmierne monumentálne. V roku 1386 boli budované základy chórového záveru a v roku 1389 boli budované piliere kríženia. V roku 1413 bol urobený tambur kupole a vynorila sa otázka jej technickej realizácie.[1]

Schéma so zákresom pôvodnej baziliky, pôvodný Cambiov plán i Talentiho rozšírenie

Na realizáciu kupole bola vypísaná začiatkom 15. storočia architektonická súťaž, ktorú vyhral Filippo Brunelleschi. Dvojplášťová osemboká kupola, ktorú postavil v rokoch 1420 – 1434, bola a dosiaľ je považovaná za zázrak stavebnej techniky. Bola postavená zvonka dovnútra, z tehiel kladených vo vzore rybacej kosti bez použitia lešenia. Jej rozpätie je 41,97 m. To znamená, že bola dlho treťou najväčšou svojho druhu na svete (rozpätie kupole svätopeterskej baziliky v Ríme je o 60 cm širšie, základňa kupole Panteónu je 43,22 m; v novodobých dejinách tieto rozmery prvý raz zásadnejšie prekonáva až Hala Stulecia vo Vroclave).

Priečelie

25. marca 1436 zasvätil pápež Eugen IV. katedrálu Panne Márii. Pápež bol vtedy dlhšiu dobu vo Florencii. Potom v dóme zasadal v rokoch 1438 – 1439 ferarsko-florentský koncil, ktorý osobne navštívil byzantský cisár Ján VIII. a konštantínopolský patriarcha Josefos. V júni 1439 tu bola uzavretá cirkevná únia.

V roku 1478 bol spáchaný v bazilike atentát na Mediciovcov z podnetu rodiny Pazziovcov. Lorenzovi Nádhernému sa podarilo uniknúť, ale jeho brat Giuliano bol zabitý.

V roku 1587 bolo zbúrané nedokončené priečelie, ktoré staval Arnolfo di Cambio. Potom bol vypísaný rad konkurzov na jeho dostavbu, ale až v roku 1871 bol schválený návrh architekta Emilia de Fabrisa, ktorý rešpektoval historický vzhľad katedrály. Novogotická predná fasáda bola dokončená v roku 1887. Rovnako ako pre ostatné steny je aj pre chrámové priečelie typické obloženie tromi druhmi mramoru: bielym z Carrary, zeleným z Prata a ružovým z Maremma, a navyše bohatá figurálna výzdoba.

Santa Reparata

Pôvodný kostol Santa Reparata bol postavený na prelome 4. a 5. storočia. Neskôr bol počas vojen s Byzanciou zničený a niekedy v 7. – 9. storočí znovu postavený. Pri začatí výstavby katedrály bolo zničené iba priečelie starého kostola. Nová stavba postupne obklopila pôvodnú budovu, v ktorej sa až do roku 1375 konali bežne bohoslužby. Potom bola Santa Reparata zbúraná.

V roku 1966 boli objavené pozostatky kostola Santa Reparata v podzemí dómu, reštaurované a otvorené pre verejnosť. Návštevník tu môže vidieť zachované fresky, náhrobné tabule a tiež náhrobok staviteľa kupole Filippa Bruneleschiho.

Interiér

Priestranná katedrála je štvrtým najväčším chrámom na svete. Jej dĺžka je 153 m, šírka 38 m, 90 m v priečnej lodi a pojme 25 000 návštevníkov.

Pohľad do kupole chrámu

Triezvy, svetlo omietnutý interiér je typický prejav talianskej gotiky. Aj vnútorný priestor kupole mal podľa Brunelleschiho plánov zostať bez maliarskej výzdoby, alebo dekorácie. V rokoch 1572 – 1579 však Giorgio Vasari a po jeho smrti Federico Zuccari urobili freskovú výzdobu. V minulých dvoch storočiach bolo preto často uvažované o ich odstránení.

Na pravej stene dómu stojí za povšimnutie medailón s poprsím Brunelleschiho, vľavo Danteho portrét od Domenica di Michelino. Básnik je na ňom zobrazený na pozadí Florencie (panoráma s chrámovou kopulou za jeho života však neexistovala) a Božskou komédiou v ruke.

Pozri aj

- Kresťanská sakrálna architektúra

Referencie

1. Borngäserová, B.: *Gotická architektura v Itálii* in: *Gotika*, Slovart, Praha 2000, s. 254

Iné projekty

- Commons ponúka multimediálne súbory na tému **Santa Maria del Fiore**

Externé odkazy

- Stránky dómské huti ve Florencii (http://www.operaduomo.firenze.it/)
- Virtual Tour Santa Maria del Fiore (http://www.florence-guide.it/en/images/virtual-tour/santa-maria-del-fiore)

Zdroj

Tento článok je čiastočný alebo úplný preklad článku Santa Maria del Fiore (https://cs.wikipedia.org/wiki/Santa_Maria_del_Fiore?oldid=9860449) na českej Wikipédii.

Zdroj: „https://sk.wikipedia.org/w/index.php?title=Santa_Maria_del_Fiore&oldid=6933070“

Čas poslednej úpravy tejto stránky je 19:18, 2. november 2019.

Text je dostupný za podmienok Creative Commons Attribution/Share-Alike License 3.0 Unported; prípadne za ďalších podmienok. Podrobnejšie informácie nájdete na stránke Podmienky použitia.